

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 17, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2008, č. j. 54737/2008/KUSK, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Magistrátu města Kladna ze dne 27. 12. 2007, č. j. Výst.1057/06/Če/330, jímž byla opravena zřejmě nesprávnost rozhodnutí ze dne 10. 12. 2007, č. j. Výst.1057/06/Če/330.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž poukazoval na nezákonnost správního rozhodnutí, kterou Městský soud v Praze nezkoumal. Podle stěžovatele se v průběhu řízení prokázalo, že „žalovaný v napadeném rozhodnutí nevycházel ze skutkové podstaty, která nemá oporu ve spisech a je v rozporu a při zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to ovlivnilo zákonnost“. Stěžovatel zdůraznil délku jednotlivých řízení a podotkl, že soudy nezajišťují ochranu proti nečinnosti správních orgánů a před

nezákonnými zásahy. Uvedl, že „provedené odůvodnění soudu dle § 46 odst. 1 písmeno d) s. ř. s. je nemístné a nepřipustné. ... Též zneužití § 70 odst. a) s. ř. s. je v odůvodnění nezákonné a nepatřičné, neboť žalobou bylo napadeno rozhodnutí ve věci“. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a sjednal zákonnou nápravu.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 19. 6. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 22, vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku a současně mu usnesením ze dne 19. 6. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 23, uložil, aby do tří týdnů od doručení usnesení předložil soudu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatel podáním ze dne 9. 7. 2009 soudu sdělil, že již v žalobě navrhl osvobození od soudních poplatků s odkazem na § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. a), c) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. V tomto případě je řízení osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 3 písm. f) téhož zákona. Stěžovatel opětovně navrhl, aby mu bylo přiznáno osvobození od soudního poplatku podle zákona. Dále požádal, aby mu soud ustanovil zástupcem JUDr. Jana Holuba, advokáta.

Městský soud v Praze následně stěžovateli znovu zaslal usnesení ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 17, neboť na původní doručence nebylo uvedeno datum narození stěžovatele, ale jeho otce.

V podání ze dne 28. 8. 2009 stěžovatel uvedl, že shodné usnesení obdržel již dne 6. 5. 2009, postup soudu označil za zmatečný a konstatoval, že soud brání ve vymahatelnosti práva a upírá právo na spravedlivý proces. Stěžovatel podotkl, že kasační stížnost byla podána dne 11. 5. 2009.

Městský soud v Praze poté usnesením ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 31, žádost o osvobození od soudních poplatků a žádost o ustanovení zástupce zamítl. V odůvodnění uvedl, že stěžovatele vyzval k vyplnění potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, avšak stěžovatel vyplněný formulář zpět soudu nezaslal, s poukazem na to, že je nárokováno osvobození od soudních poplatků podle zákona o soudních poplatcích. Stěžovatel netvrdil skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků a tyto skutečnosti neprokázal, proto mu soud osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Soud dále konstatoval, že toto řízení není totožné s řízením ve věci náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. a), c) a f) zákona o soudních poplatcích proto v daném případě soud nemohl aplikovat. S ohledem na neexistenci předpokladů pro osvobození od soudních poplatků zamítl soud i návrh na ustanovení zástupce.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel včas kasační stížnost, ve které namítal, že „opětovně rozhoduje Městský soud v Praze o věci, aniž by byly splněny zákonné podmínky jak správního řádu tak s. ř. s. a vůbec není soudem reflektován obsah žaloby a jeho zákonné vyřízení v soudním řízení. Dodnes není tento spor vyřízen u soudu, který pouze činí kroky věci se nezabývat a správní orgány beztestně rozhodují nezákonně, korupčně, mafiánsky a zločinným způsobem“. Podotkl, že v žalobě je uvedeno, že byl zvolen nezákonný postup s

úmyslem stavebníkovi ublížit a učinit úmyslnou újmu. Stěžovatel zdůraznil, že v podání ze dne 14. 7. 2008 navrhl osvobození od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 zákona o soudních poplatcích, a doplnil, že soud tento návrh respektoval a uznal, což „*dokazuje usnesení 7 Ca 105/2008-17 ze dne 31. března 2009*“. Připomněl, že kasační stížnost podaná proti tomuto usnesení nebyla dosud vyřízena; z tohoto důvodu považoval napadené usnesení za zmatečné a nezákonné. Stěžovatel namítl, že „*opětovně uváděná odvolávka na ust. § 36 odst. 3 je nepodstatná, nedůvodná a nezákonná*“. Tvrzení soudu, že v projednávané věci je řešena žaloba proti rozhodnutí správního orgánu a že toto řízení není totožné s řízením o náhradě škody způsobené správním orgánem, podle stěžovatele dokazuje, že soud žalobu řádně neřešil, vůbec nečetl a věci se nezabýval. Též „*odmítnutí právního zástupce*“ považoval stěžovatel za nezákonné. Uzavřel, že celá záležitost je zmatečná a sleduje jediný cíl „*se věci nezabývat a zamítnout ji*“. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil.

Dne 22. 2. 2010 byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Při posuzování přípustnosti kasační stížnosti vycházel Nejvyšší správní soud ze své konstantní judikatury, podle které *v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do*

pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Stěžovatel v žádném ze svých podání, ani v kasační stížnosti netvrdil, ani nedokládal, že nemá dostatečné prostředky, a setrvale nárokoval osvobození od soudních poplatků ze zákona. Nesplnil tak svou zákonnou povinnost podle § 36 odst. 3 s. ř. s. soudu prokázat, že nemá dostatečné prostředky, soud tudíž nemohl jeho návrhu vyhovět.

Námítce stěžovatele, že je od soudních poplatků osvobozen podle § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. a), c) a f) zákona o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích od poplatku se osvobozují řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem.

Podle § 11 odst. 3 téhož zákona osvobození podle odstavců 1 a 2 se vztahuje, s výjimkou dědického řízení, i na řízení a) o návrhu na nařízení předběžného opatření, b) před odvolacím soudem, c) o povolení obnovy, d) o žalobě pro zmatečnost, e) před dovolacím soudem, f) o kasační stížnosti, g) o výkon rozhodnutí, h) exekuci.

V posuzované věci podal stěžovatel žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (konkrétně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2008, č. j. 54737/2008/KUSK, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Magistrátu města Kladna ze dne 27. 12. 2007, č. j. Výst.1057/06/Če/330, kterým byla opravena zřejmá nesprávnost rozhodnutí ze dne 10. 12. 2007, č. j. Výst.1057/06/Če/330). Nejedná se tedy o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem, a ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích se proto na posuzovaný případ nevztahuje.

Zpochybňuje-li stěžovatel závěr soudu, že se nejedná o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ani z této argumentace nelze pro stěžovatele nic vytěžít. Aplikaci uvedeného ustanovení na projednávanou věc totiž není možné dovodit ani z toho, že deklarování nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu soudem patří mezi předpoklady pro vznik nároku na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci.

Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že řízení o náhradě škody je zcela odlišným typem řízení, k němuž nejsou příslušné soudy ve správním soudnictví, neboť tento předmět řízení nelze podřadit pod ustanovení § 4 s. ř. s., ale soudy, které rozhodují v občanském soudním řízení.

S ohledem na tuto skutečnost se na posuzovaný případ nemůže vztahovat ani ustanovení § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích, které lze použít pouze v případě, že je prvotní soudní řízení osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 nebo 2 zákona, což není tento případ. Uvedená kasační námítka proto nebyla shledána důvodnou.

Není-li řízení od soudního poplatku osvobozeno ze zákona, může účastník řízení dosáhnout individuálního osvobození od soudních poplatků, které je pro řízení ve správním soudnictví upraveno v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Uplatnění tohoto ustanovení v odůvodnění napadeného usnesení proto v žádném případě nepředstavuje pochybení, natož aby dokládalo zmatečnost, jak namítal stěžovatel.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal postup Městského soudu v Praze a neshledal žádná natolik závažná pochybení, která by mohla mít vliv na správnost a zákonnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a návrhu na ustanovení zástupce soudem.

Městský soud v Praze pochybil při doručování jednotlivých přepisů a rozhodnutí, které adresoval buď J. P., nar. X, nar. X, nebo přímo otci stěžovatele Ji. P., nar. X, ačkoliv ve spisu nebyla založena příslušná plná moc.

V případě usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 17, bylo na doručence, prokazující doručení dne 6. 5. 2009, uvedeno datum narození otce stěžovatele, proto Městský soud v Praze toto usnesení opětovně zaslal stěžovateli, jemuž bylo doručeno dne 19. 8. 2009. Tímto postupem Městský soud v Praze své prvotní pochybení napravil. Stěžovatel navíc v reakci na opětovné zaslání usnesení sdělil, že shodné usnesení obdržel již dne 6. 5. 2009. Na přípisy a výzvy, při jejichž doručování Městský soud v Praze uvedl na obálce kromě data narození stěžovatele i datum narození jeho otce, případně pouze datum narození stěžovatelova otce, stěžovatel v přiměřené lhůtě reagoval, tudíž je zřejmé, že se s nimi seznámil. Nejvyšší správní soud proto shledal, že procesní práva stěžovatele nebyla porušena.

K námitce stěžovatele, že Městský soud v Praze akceptoval či respektoval jeho návrh na osvobození od soudních poplatků obsažený v žalobě, Nejvyšší správní soud podotýká, že Městský soud v Praze žalobu odmítl, a proto se otázkou placení soudního poplatku v rámci řízení o žalobě vůbec nezabýval. Stěžovatel z tohoto důvodu ani nebyl v žalobním řízení vyzván k zaplacení soudního poplatku. Tato skutečnost nicméně nemůže vést k závěru, že stěžovatel byl v řízení o žalobě od soudních poplatků osvobozen.

Navíc již v žalobním řízení zaslal soud stěžovateli formulář vzor 060 (potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech k žádosti o osvobození od soudních poplatků). Stěžovatel tento formulář na výzvu soudu nevyplnil a v podání ze dne 14. 7. 2008, na které odkazuje v kasační stížnosti, výslovně uvedl: „*Přiložený formulář vz 060 nezasílám a podávám návrh na osvobození od soudního poplatku dle zákona č. 549/1991 Sb. § 11 odst. 1g) a odst. 3.*“ Na tomto názoru stěžovatel setrval i v pozdějších podáních, ačkoliv jej Městský soud v Praze a Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích opakovaně upozorňovaly na to, že osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích nepřichází v řízeních vedených před soudy rozhodujícími ve správním soudnictví v úvahu.

Za dané procesní situace shledal Nejvyšší správní soud správným závěr Městského soudu v Praze, že stěžovatel nemůže být od soudních poplatků osvobozen, neboť netvrdil, ani neprokázal, že nemá dostatečné finanční prostředky.

Podle § 35 odst. 8 první věta s. ř. s. *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.*

Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, při jejichž současném splnění může být navrhovateli na jeho žádost zástupce ustanoven. Navrhovatel musí jednak splňovat podmínky pro osvobození od soudních poplatků a současně musí být ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv navrhovatele.

V projednávané věci Městský soud v Praze ze shora uvedených a Nejvyšším správním soudem aprobovaných důvodů rozhodl, že se žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítá. Stěžovatel neprokázal, že by splňoval předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, první z nezbytných podmínek pro ustanovení zástupce soudem tedy nebyla naplněna. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že Městský soud v Praze postupoval zcela správně a v souladu se zákonem, když návrh stěžovatele na ustanovení zástupce soudem zamítl.

Namítá-li stěžovatel, že dosud nebylo rozhodnuto o jeho kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 17, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že zatím nebyla pravomocně dořešena otázka soudního poplatku a zastoupení stěžovatele v řízení o uvedené kasační stížnosti. O této kasační stížnosti bude možné rozhodnout teprve po právní moci tohoto rozsudku. Předmětem zmíněné kasační stížnosti je posouzení právní otázky, zda byla žaloba stěžovatele odmítnuta v souladu se zákonem či nikoliv; samotným obsahem žaloby by se Městský soud v Praze mohl zabývat až v případě, že by Nejvyšší správní soud zmíněné usnesení ze dne 31. 3. 2009, o odmítnutí žaloby, zrušil.

Námítky proti postupu správního orgánu, ani námítky směřující proti rozhodnutí o odmítnutí žaloby nejsou pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti ve věci soudního poplatku a ustanovení zástupce soudem relevantní, proto se jimi kasační soud nezabýval.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, ani naplnění kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 105/2008 - 31, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stádiu řízení žádné náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2010

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu